

67-72-48/1
09.04.2021р.

До спеціалізованої вченої ради Д 35.052.03
Національного університету «Львівська політехніка»

Відгук офіційного опонента

на дисертаційну роботу Залуцької Х.Я.

«Управління диверсифікаційно-інтеграційним розвитком підприємств в умовах
неотехнологічного відтворення»,

представлену на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за

спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами

(за видами економічної діяльності)

**1. Актуальність теми дисертації, її зв'язок із науковими програмами,
планами, темами**

Важливим питанням підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки виступає необхідність забезпечення ефективного розвитку промислового комплексу, що можливо за умови проведення структурних перетворень в діяльності підприємств цієї галузі. Існує багато типів структурних перетворень промислових підприємств: модернізація, технічне переозброєння, реконструкція, реінжиніринг, реорганізація, реформування, реструктуризація, організаційні зміни тощо. Однак, перед керівництвом сучасних промислових підприємств постає питання обрання такого типу структурних перетворень, який буде максимально ефективним в умовах неотехнологічного відтворення, що характеризуються динамічним розвитком науково-технічного прогресу, появою інновацій та стрімкою дифузією їх в різні сфери життєдіяльності суспільства, породжуючи нові потреби і можливості окремого індивіда та певного суб'єкта господарювання. Стратегічне функціонування підприємств в таких умовах можливе за рахунок вчасного і максимально точного врахування зростаючих потреб і використання виникаючих можливостей в середовищах підприємств для створення ефекту, який забезпечить їм відповідну довгострокову конкурентну перевагу. В таких умовах, конкурентні переваги і міцні позиції на ринку отримує підприємство діяльність якого є різносоронньою та різновекторною, що притаманно диверсифікованим підприємствам. У випадку недостатності потенціалу для бажаної диверсифікації розширити свою діяльність підприємства можуть за рахунок інтеграції з суб'єктами господарювання, які функціонують ефективніше. Кожна із цих форм ведення бізнесу у чистому вигляді має свої недоліки, які нівелюються перевагами від їх об'єднання.

Отже, для успішного довгострокового розвитку підприємств в умовах неотехнологічного відтворення доцільним є диверсифікаційно-інтеграційний напрямок розвитку, ефективність якого залежить від результативної системи управління цим розвитком, сформованої з врахуванням особливостей умов функціонування сучасних підприємств, що підтверджує доцільність напряму досліджень, якому присвячено дисертаційну роботу Х.Я. Залуцької.

На користь актуальності теми дисертаційної роботи Х.Я. Залуцької свідчить й використання її положень та результатів під час виконання сукупності науково-дослідних тем у межах науково-дослідної роботи Національного університету «Львівська політехніка»: «Формування та використання економічного потенціалу підприємств, галузей, регіону» (номер державної реєстрації 0118U001539), де автором удосконалено науково-методичного підґрунтя визначення результативності бізнес-процесів підприємства; «Обґрунтування інноваційно-інвестиційних стратегій, програм, і проектів розвитку господарських структур, галузей та регіонів» (номер державної реєстрації 0118U001536), в якій автор розробила активно-адаптивний синергійний стратегічний набір управління диверсифікаційно-інтеграційним розвитком підприємства; «Економічна діагностика підприємств, галузей та регіонів у процесі забезпечення їх сталого розвитку» (номер державної реєстрації 0118U001538), в якій автором сформовано комулятивно-аналітичну систему оцінки диверсифікаційно-інтеграційного розвитку підприємства.

2. Достовірність та обґрунтованість наукових положень, висновків та результатів дисертаційної роботи

Положення, висновки та результати дисертаційної роботи Х.Я. Залуцької можуть розглядатися як достовірні та обґрунтовані завдяки використанню адекватного теоретичного базису дослідження, методологічній його основі та успішній апробації отриманих результатів

До складу теоретичного базису дослідження увійшли теоретичні положення розвитку підприємства, оцінювання діяльності підприємства, сучасні наукові праці вітчизняних та іноземних вчених з питань опису сутності, особливостей формування, властивостей, характеристики видів і форм, переваг і недоліків застосування диверсифікаційного та інтеграційного напрямків розвитку. Використаний теоретичний базис дослідження є достатнім для формування достовірних та обґрунтованих висновків та результатів дисертаційної роботи.

Методологічну основу дослідження склали відомі та широко використовувані методи наукового дослідження, зокрема системний підхід, методи теоретичного узагальнення та історико-економічного аналізу, класифікації і групування, порівняльний аналіз і графічний метод, аналогії, формалізації, факторного аналізу, теорії ефективної конкуренції та інтегральний метод, абстрагування і логічний аналіз, декомпозиція та структурно-логічний аналіз, аналіз і синтез, фрактальний аналіз.

Документи, які містяться у дисертації, свідчать про широку успішну апробацію положень, висновків та результатів дослідження в діяльності

Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України; секретаріату Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики; Територіального управління Рахункової палати по Львівській, Волинській, Рівненській та Тернопільській областях; Городоцької міської ради; Харківської міської ради; підприємств із різною організаційно-правовою формою капіталу, впровадження результатів дослідження у навчальний процес, обговорення на науково-практичних конференціях різного рівня. Все це свідчить на користь обґрунтованості представлених у дисертації положень та висновків.

Отже, беручи до уваги теоретичний та методологічний базис дослідження, успішну апробацію результатів дисертаційної роботи, є підґрунтя для висновку про достатню міру достовірності та обґрунтованості положень та висновків дисертації Х.Я. Залуцької.

3. Структура дисертаційної роботи та зміст її основних структурних частин

Дисертаційна робота в цілому побудована доволі логічно відповідно до поставленої мети та завдань дослідження.

У першому розділі дисертації «Теоретико-методичні основи управління диверсифікаційно-інтеграційним розвитком підприємств в неотехнологічних умовах відтворення» (с. 39-118) дисертант дослідила питання управління розвитком підприємств в умовах неотехнологічного відтворення: домінуючу роль процесів диверсифікації та інтеграції (с. 39-57); описала економічні передумови та об'єктивну необхідність управління диверсифікаційно-інтеграційним розвитком підприємств (с. 58-71); вивчила гібридне зростання як стратегічну орієнтацію диверсифікаційно-інтеграційного розвитку підприємств на основі раціоналізації організаційно-виробничої структури (с. 72-84); та виділила синергію як консолідаційну основу поєднання диверсифікації та інтеграції для забезпечення ефективних взаємозв'язків між бізнес одиницями підприємств (с. 85-114).

У другому розділі «Методологічні засади управління диверсифікаційно-інтеграційним розвитком підприємств в умовах неотехнологічного відтворення» (с. 119-194) автором роботи представлено методологічну основу управління диверсифікаційно-інтеграційним розвитком підприємств в умовах неотехнологічного відтворення (с. 119-129); систематизовано методи управління в розрізі його основних функцій в рамках забезпечення процесу диверсифікаційно-інтеграційного розвитку підприємства (с.129-154); досліджено функціональну основу забезпечення ефективних взаємозв'язків між бізнес одиницями підприємства через синхронізацію його бізнес процесів (с.155-166); подано консолідовано-аналітичну систему оцінювання диверсифікаційно-інтеграційного розвитку підприємств як основу їх управлінської ефективності (с. 166-191).

Третій розділ дисертації «Аналітичне підґрунтя та діагностичний апарат оцінки процесу диверсифікаційно-інтеграційного розвитку підприємства в умовах неотехнологічного відтворення» (с. 194-243) містить положення щодо формування ресурсного забезпечення бізнес процесів підприємства як основи визначення їхньої інтеграційної адаптивності (с. 194-207); оцінювання

результативності бізнес процесів підприємства через їх сприйнятливість (с. 208-219); визначення диверсифікаційної конвенгентності бізнес процесів через їх взаємозабезпеченість (с. 220-229); оцінки доцільності застосування інтеграції та диверсифікації в рамках забезпечення процесу розвитку підприємства (с. 230-240).

У четвертому розділі «Організаційно-економічне забезпечення формування та реалізації комплексної стратегії управління диверсифікаційно-інтеграційним розвитком підприємства в умовах неотехнологічного відтворення» (с. 244-307) дисертантом викладено формування взаємодії учасників диверсифіковано-інтеграційних підприємств через стратегічну поведінку їх бізнес одиниць на основі побудови стратегічно орієнтованої піраміди (с. 244-257); представлено синергійний стратегічний набір машинобудівного підприємства як забезпечуючий управлінський фактор циклічності процесу його диверсифікаційно-інтеграційного розвитку в умовах неотехнологічного відтворення (с. 258-265); досліджено конвргентну основу процесу формування комплексної стратегії управління диверсифікаційно-інтеграційним розвитком підприємства (с. 265-290); подано реалізацію комплексної стратегії управління диверсифікаційно-інтеграційним розвитком підприємства (с. 290-305).

П'ятий розділ дисертації «Концептуальна парадигма управління диверсифікаційно-інтеграційним розвитком машинобудівних підприємств в умовах неотехнологічного відтворення» (с. 308-396) містить генерування управлінських впливів із забезпечення диверсифікаційно-інтеграційного вектору розвитку підприємства в умовах неотехнологічного відтворення (с. 308-320); систему управлінських інновацій як забезпечуючий функціонал диверсифікаційно-інтеграційного розвитку підприємств в умовах неотехнологічного відтворення (с. 320-352); каузально-детермінований механізм управління диверсифікаційно-інтеграційним розвитком підприємств в умовах неотехнологічного відтворення (с. 353-382); концептуальні аспекти управління диверсифікаційно-інтеграційним розвитком підприємств в умовах неотехнологічного відтворення (с. 383-393).

Зміст дисертаційної роботи та окремих її структурних частин відповідає темі та меті роботи, висвітлює послідовне вирішення поставлених завдань.

4. Наукова новизна положень, висновків та результатів дисертації

Ознайомлення зі змістом дисертації та автореферату Х.Я. Залуцької дало змогу визначити ключові положення, що характеризують її наукову новизну.

Одним з центральних результатів роботи є розроблений вперше розроблено інтегрований механізм управління диверсифікаційно-інтеграційним розвитком підприємств, основою якого є каузально-детермінований впливу умов неотехнологічного відтворення на ефективність процесу розвитку підприємства (с. 354-361 дисертації, с. 29-31 автореферату). Це дозволяє забезпечити результативність диверсифікаційно-інтеграційного розвитку за рахунок побудови взаємозв'язків основних підсистем його функціонування та процесів створення

додаткового ефекту, що, сприяє формуванню специфічних конкурентних переваг, які впливають на зміни умов неотехнологічного відтворення.

З числа положень дослідження заслуговує на увагу сформована методологія управління диверсифікаційно-інтеграційним розвитком підприємств, основою якої є взаємообумовлена єдність методологій пізнання, оцінки та практичної цінності, що є результатом селективного поєднання генерації наукових постулатів і гіпотез дисциплінарної, мультидисциплінарної, інтердисциплінарної (міждисциплінарної), трансдисциплінарної парадигм, та систематизації методів забезпечення процесу управління за класифікаційною ознакою «функція управління», згрупованих відносно можливості адаптації методу і його використання до певної функції (с. 119-129 дисертації, с. 13-15 автореферату). Це дозволяє визначити і забезпечити цілісність процесів розвитку підприємства за рахунок управлінських рішень, прийнятих за результатами оцінки, здійсненої із максимальним врахуванням об'єктивної, точної, систематизованої інформації про економічні процеси та явища.

Також з числа результатів дисертаційної роботи на увагу заслуговує запропонований автором науково-методичний підхід щодо формування активно-адаптивного синергійного стратегічного набору управління диверсифікаційно-інтеграційним розвитком машинобудівних підприємств (с. 259-266 дисертації, с. 22-23 автореферату). Раціональне використання такого підходу забезпечує циклічність процесу диверсифікаційно-інтеграційного розвитку машинобудівного підприємства в умовах неотехнологічного відтворення.

У дисертаційній роботі уваги заслуговують удосконалені автором науково-методичне підґрунтя визначення результативності бізнес-процесів підприємства, сформоване на активній ресурсній взаємосприйнятливості бізнес процесів, визначеній за рівнем їх інтеграційної адаптивності між собою (с. 208-215 дисертації; с. 15-16 автореф.); науково-практичний підхід до формування комплексної стратегії управління диверсифікаційно-інтеграційним розвитком підприємства, основою якого є розробка детерміновано - результативної технології ефективної побудови стратегічної піраміди (с. 273-291 дисертації; с. 22, 24-25 автореф.); науково-практичний базис до генерування управлінських впливів із забезпечення диверсифікаційно-інтеграційного вектора розвитку підприємства, що базується на застосуванні багатокomпонентного стратегічного аналізу (с. 309-321 дисертації; с. 25-27 автореферату).

Крім того, вагомим й таким, що має наукову новизну, слід визнати з числа результатів дисертації науково-методичний підхід до визначення диверсифікаційної конвергентності результативності здійснення бізнес-процесів машинобудівних підприємств як основи формування їх бізнес одиниць (с. 220-225 дисертації; с. 16-17 автореферату), який ґрунтується на оцінці і синхронізації інтеграційно-адаптивних бізнес-процесів.

Цікавим результатом дисертації є запропоновані автором науково-теоретичні положення стосовно управлінських процесів та процесів відтворення і визначення їх взаємообумовлюючого впливу на основі методології вирішення науково-філософського протиріччя як фундаментальної основи дослідження (с. 40-47 дисертації; с. 10 автореферату).

Певний інтерес з числа результатів роботи представляють концептуальні аспекти управління диверсифікаційно-інтеграційним розвитком підприємств, що передбачають розмежування та встановлення об'єктивних тенденцій взаємодії базових понять досліджень «реінжиніринг бізнес процесів», «управлінська інновація», «ресурсне забезпечення» із врахуванням взаємопов'язаності об'єктів реальності та визначенням значущості управління диверсифікаційно-інтеграційним розвитком підприємств в умовах неотехнологічного відтворення (с. 384-394 дисертації, с. 30-31 автореферату) та розвинутий теоретико-методичний базис управління диверсифікаційно-інтеграційним розвитком підприємства через уточнення сутності базових понять дослідження - «розвиток», «диверсифікація»; «інтеграція»; «диверсифікаційно-інтеграційний розвиток»; «гібридний розвиток»; «управління розвитком» (с. 58-71 дисертації, с. 11-12 автореферату).

Як окремий результат заслуговує на увагу комулятивно-аналітична система оцінки диверсифікаційно-інтеграційного розвитку підприємства, побудована на показниках оцінки бізнес-процесів підприємства за оптимально-раціональними напрямками його розвитку. Така система сприяє прийняттю ефективних рішень щодо доцільності та можливості використання диверсифікаційно-інтеграційного напрямку розвитку, враховуючи при цьому особливості кожної складової цього розвитку і умови неотехнологічного відтворення (с. 166-191 дисертації, с. 17-21 автореферату).

Важливим результатом дисертаційної роботи є науково-практична основа побудови складної стратегічної піраміди шляхом формування уніфікованої технології як основи бізнес-коригування досягнення цільових орієнтирів управління диверсифікаційно-інтеграційним розвитком машинобудівних підприємств (с. 246-258 дисертації, с. 21 автореферату).

За мірою наукової новизни, кількістю, науковою та практичною цінністю представлені у дисертаційній роботі Х.Я. Залуцької результати відповідають рівню дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук.

5. Виклад положень, висновків та рекомендацій дисертації в наукових працях дисертанта

За результатами дисертаційної роботи опубліковано 59 наукових праць, у тому числі: 1 одноосібна монографія, 5 розділів у колективних монографіях, 26 статей у наукових фахових виданнях України, 5 статей у наукових періодичних виданнях інших держав, а також 22 тези доповідей на науково-практичних конференціях. Загальний обсяг усіх публікацій становить 45,79 ум.-друк. арк., з яких особисто здобувачеві належить 40,49 друк. арк.

Зміст наукових публікацій відображає основні результати проведеного дослідження, представлені у дисертаційній роботі. Кількість публікацій дисертанта відповідає встановленим вимогам до опублікування результатів дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора наук.

6. Апробація положень, висновків та результатів дисертації

Згідно існуючих вимог положення та результати дисертації використано в діяльності підприємств різної галузевої приналежності, у роботі органів державної, регіональної та місцевої влади, впроваджено у навчальний процес, що підтверджується документами, які містяться у дисертації.

Положення та результати дисертаційної роботи було впроваджено в діяльності вітчизняних підприємств: ПрАТ «Львівобленерго», ТОВ «Озон», Дочірнього підприємства ПрАТ «Концерн-Електрон», Телевізійного заводу «Електрон», ДП «Східний експертно-технічний центр Держпраці», ТОВ «АМГ-ІНВЕСТ», ТОВ «Слобожанський комбінат будівельних матеріалів», ТОВ «Сучасні проекти», ТОВ «Харківтрансмашпроект».

Положення дисертації Х.Я. Залуцької використано у роботі Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, секретаріату Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики, Територіального управління Рахункової палати по Львівській, Волинській, Рівненській та Тернопільській областях, Городоцької та Харківської міських рад.

Положення дисертації Залуцької Х.Я. впроваджено в навчальний процес Національного університету «Львівська політехніка» та використано при викладанні дисциплін «Стратегія підприємства», «Потенціал і розвиток підприємства», «Системи управління бізнес-процесами», «Формування бізнес-моделі підприємства», «Інноваційний розвиток підприємства» для студентів напряму підготовки 051 «Економіка» та Українській інженерно-педагогічній академії при викладанні дисциплін: «Інноваційний розвиток підприємства», «Управління ресурсами», «Конкурентоспроможність підприємств» для студентів спеціальності 015.24 «Професійна освіта (Економіка)».

Міра апробації положень, результатів та рекомендацій дисертаційної роботи Х.Я. Залуцької є достатньою для висновку про їхню завершеність, готовність до практичного використання та практичну цінність.

7. Відповідність теми та змісту дисертації профілю спеціальності

Тема, зміст та результати дисертації відповідають профілю спеціальності 08.00.04 – Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності), за якою дисертацію подано до захисту.

8. Оцінка змісту автореферату дисертаційної роботи

Автореферат дисертаційної роботи в усіх основних положеннях відповідає змісту дисертаційної роботи та не містить положень, які були б відсутніми за текстом дисертації.

9. Зауваження до дисертаційної роботи та дискусійні положення

В цілому слід позитивно оцінити результати проведеного дослідження, його положення та висновки. Але одночасно вважаю за доцільне надати такі зауваження:

1. В дисертації автором опрацьовано економічні передумови та об'єктивна необхідність управління диверсифікаційно-інтеграційним розвитком підприємств в мінливих умовах господарювання (п.п. 1.2, рис. 1.5, с. 66, рис. 1.6. с. 68) через управління диверсифікаційно-інтеграційним розвитком підприємства: теоретико-методичний базис і диверсифікацію та інтеграцію як фундаментальну основу процесу розвитку. Здобувач розглядає варіанти взаємодії сфер і форм інтеграції під впливом чинників зовнішнього і внутрішнього середовища призводять до можливості використання підприємством одного із таких видів інтеграції, які умовно поділяються: вертикальна; горизонтальна; діагональна. Однак, не зовсім зрозуміло, чому не розглянуто фактори впливу на підприємства на мезорівні, бо саме вплив цих факторів значно уповільнює розвиток як підприємств машинобудування, так і машинобудівної галузі в цілому як соціально-економічної системи, а також процесу інтелектуалізації виробничо-комерційної діяльності підприємств.

2. В параграфі 1.4 на табл. 1.1-1.6 автор виокремлює особливості використання бізнес-процесів виділених за запропонованими ознаками як ключових точок дотику оптимальних зв'язків між структурними одиницями диверсифікованого підприємства, а саме за: виробничою структурою; складовими напрямками (видами); спрямованістю по відношенню до середовищ підприємства; рівнем їх складності; характером бізнес-процесів, за використання основних видів бізнес-процесів виділених. На нашу, доцільно було б пояснити, як саме ці класифікації сприяють на їхній вибір на процес оптимізації зв'язків між бізнес одиницями диверсифікованого підприємства та дозволяють створювати передумови динамічного розвитку стратегічних одиниць бізнесу при зміні їхнього економічного напрямку.

3. В роботі доцільно було б більш широко розглянути питання формування практичних аспектів відбувається через підлаштування отриманих знань з потрібної галузі у діяльність конкретного підприємства, враховуючи особливості цієї діяльності, шляхом виконання конкретних дій для максимально ефективного досягнення певних цілей зумовлених зростаючими потребами, наявними можливостями суспільства і підприємства, та особистісними мотивами зацікавлених у діяльності підприємства особами. Це дало б змогу детальніше розкрити процес генерації знань і відповідних компетенцій для економіко-організаційного забезпечення ефективної діяльності підприємств та зробити акцент на тих сферах диверсифікаційно-інтеграційного розвитку, які потребують удосконалення цих напрямів та одиниць бізнесу (стор. 121-126).

4. Автором доведено, що при формуванні стратегічного напрямку розвитку диверсифікованого підприємства в процес формування стратегії слід включати етап, який стосується визначення інтеграційних можливостей диверсифікованого підприємства, результати якого дозволять здійснити вибір можливого варіанту його довгострокового розвитку із стратегічно привабливими суб'єктами

господарювання. На рис. 2.4 показано фрагмент процесу формування стратегії враховуючи інтеграційні можливості і потреби диверсифікованого підприємства. Доцільно було б більш детально розкрити перелік можливостей підприємства до інтеграції та прогнозовану ефективність, чому було обрано саме такі варіанти.

5. Автором в роботі (параграф 2.4, с. 166-177) було на обраних підприємствах машинобудування та проведено оцінку бізнес-процесів підприємства за їх структурними складовими задля визначення ступеню реалізації можливостей щодо диверсифікаційно-інтеграційного. Доцільно було б більш детально розкрити, чому було обрано саме такі складові: техніко-технологічна, кадрова, інформаційна, фінансова, оскільки включення в перелік складових виробничо-організаційну, інноваційно-інвестиційну при неотехнологічному відтворенні сприяло б обґрунтуванню ресурсного забезпечення.

6. У підрозділі 3.3 (рис. 3.4) автором сформовано методичний підхід щодо визначення диверсифікаційної конвергентності результативності здійснення бізнес процесів машинобудівних підприємств як базис формування їх бізнес одиниць в стратегічному аспекті розвитку підприємств в умовах неотехнологічного відтворення. Додаткового пояснення потребують принципи формування переліку показників за кожної із одиниць саме задля неотехнологічного відтворення, а також відсутність серед них якісних, що надало б процесу оцінювання комплексного характеру.

7. Автор в дисертації запропонував формування взаємодії учасників диверсифіковано-інтеграційних підприємств через стратегічну поведінку їх бізнес-одиниць на основі побудови стратегічно орієнтованої піраміди. Уніфікована технологія побудови стратегічної піраміди диверсифікаційно-інтеграційного розвитку підприємства (рис. 4.3, с. 255) спрямована на досягнення цілей при реалізації різних стратегій при гармонізації характеристик рівнів управління підприємством через реінжиніринг бізнес процесів, що дозволяє приймати комплексні контекстні рішення, але не зазначає, хто саме буде організовувати та контролювати цей процес та які основні і додаткові ресурси для цього необхідно залучати.

8. Автор в дисертації пропонує каузально-детермінований механізм управління диверсифікаційно-інтеграційним розвитком підприємств в умовах неотехнологічного відтворення: локальна структура представлення (п.п. 5.3, рис. 5.11, с. 356) сукупна взаємопов'язана реалізація яких забезпечить максимальне досягнення цілей диверсифікаційно-інтеграційного розвитку підприємства в умовах неотехнологічного відтворення, елементом якого механізм перманентної діагностики параметрів розвитку. Доцільно було б запропонувати його архітектоніку, аналітичний інструментарій для врахування негативного впливу зовнішнього середовища та можливості реалізації переваг диверсифікаційно-інтеграційного розвитку досліджуваних підприємств, запропонувати систему загроз і небезпек, яка б допомагала вчасно передбачити їхнє виникнення та приймати управлінські рішення щодо подолання не тільки внутрішні дестабілізуючі ситуації, а і вирішувала б проблеми впливу зовнішніх факторів, які теж мають значний вплив на неотехнологічне відтворення.

Проте, вищезазначені дискусійні положення та зауваження не знижують загальне позитивне враження від дисертаційної роботи, яка характеризується високим науковим рівнем та містить вагомі наукові результати.

Загальний висновок

Дисертаційна робота Залуцької Христини Ярославівни «Управління диверсифікаційно-інтеграційним розвитком підприємств в умовах неотехнологічного відтворення» є цілісною, завершеною, кваліфікованою, самостійно виконаною науковою працею, яка містить повною мірою обґрунтовані науково-практичні результати, які надають суттєвий внесок у розвиток економічної науки. В результаті виконаних дисертантом наукових досліджень було удосконалено існуючі та розроблено нові методологічні положення й прикладні аспекти забезпечення формування стратегічного управління інноваційністю підприємств.

Матеріали кандидатської дисертації здобувача в докторській дисертації не використовувались.

Дисертаційна робота та автореферат виконані із дотриманням наукового стилю їх написання, відповідають вимогам до їх оформлення та достатньо відображають зміст отриманих дисертантом наукових результатів.

Зміст дисертаційної роботи відповідає паспорту спеціальності 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

Таким чином, дисертаційна робота за її змістом та оформленням відповідає вимогам п.п. 9, 10, 12, 13, 14 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України №567 від 24.07.2013 р. (зі змінами і доповненнями), а її автор, Залуцька Христина Ярославівна, заслуговує на присудження наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

Офіційний опонент:
завідувач кафедри економіки
повітряного транспорту
Національного авіаційного університету,
МОН України,
д. е. н., професор

О.В. Ареф'єва

Підпис гр. Ареф'євої О.В.
засвідчую
Вчений секретар
Національного авіаційного університету

Ареф'єва О.В.